

การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน A Factor Analysis of Innovation Leadership for Basic Educational Administrators

ขวัญชนก โตนาค¹, สุกัญญา แซ่มช้อย², อนุชา กอนพวง³

Khwunchanok Tonak, Sukanya Chaemchoy, Anucha Kornpuang

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 419 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows สำหรับวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรม LISREL สำหรับวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่างจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 องค์ประกอบ 40 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) องค์ประกอบบุคลิกภาพภายใน ประกอบด้วย 9 ตัวแปรสังเกตได้ 2) องค์ประกอบบุคลิกภายนอก ประกอบด้วย 4 ตัวแปรสังเกตได้ 3) องค์ประกอบกรปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 15 ตัวแปรสังเกตได้ และ 4) องค์ประกอบมิตรสัมพันธ์ ประกอบด้วย 12 ตัวแปรสังเกตได้

2. การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมี ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 256.403 ที่องศาอิสระเท่ากับ 230 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .970 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.894 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ .0166

คำสำคัญ: ผู้นำเชิงนวัตกรรม/ ผู้บริหารสถานศึกษา

¹ นิสิตระดับการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the factor of innovation leadership and 2) to analyze the confirmatory factor analysis of innovation leadership for basic school administrators under the Primary Educational Service Area Office in the lower north of Thailand. The sample of this research consisted of 1) the sample for interviewing consisted of 9 experts 2) the sample for answering the questionnaire consisted of 419 school administrators. The research instruments were interview and questionnaire. The data were analyzed by descriptive statistics and confirmatory factor analysis through LISREL.

The results were as followed:

1. The factor of innovation leadership for basic school administrators under the Primary Educational Service Area Office in the lower north of Thailand consisted of 4 factors and 40 observed variables; 1) internal personality consisted of 9 observed variables 2) external personality consisted of 4 observed variables 3) operation consisted of 9 observed variables and 4) relationship consisted of 12 observed variables

2. The structural model of factor analysis of innovation leadership for basic school administrators under the Primary Educational Service Area Office in low north of Thailand were consistent with empirical data $\chi^2 = 256.403$, $df = 230$, $GFI = 0.970$, $AGFI = 0.894$, and $RMSEA = 0.166$.

Keywords: Innovation Leadership/ School administrator

ความเป็นมาของปัญหา

ศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมามีประเทศทั้งหลายในโลกได้มีการพัฒนาและแข่งขันโดยอาศัยแรงงานและทรัพยากรที่สัมผัสได้เป็นปัจจัยสำคัญ แต่โลกในยุคปัจจุบันได้หมุนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งพื้นฐานการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ กำลังเปลี่ยนไปด้วยปัจจัยที่ไม่อาจจับต้องได้มากขึ้น สิ่งเหล่านี้ได้แก่ ความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการค้าข้ามประเทศที่อาศัยวัฒนธรรมเป็นสื่อ ดังนั้นองค์กรต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมและปรับตัวให้มีจุดยืนมั่นคงในระดับหนึ่งบนเวทีเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based-Economy) ทั้งนี้ การพัฒนานวัตกรรมก็น่าจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์การสร้างจุดยืนที่เข้มแข็งให้เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับระบบสังคมเศรษฐกิจโลก นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการศึกษามากประการหนึ่งเนื่องจากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ Globalization มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจาก

ระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาในบางเรื่อง เช่น ปัญหาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนที่มากขึ้น การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย การผลิตและพัฒนาสื่อใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของมนุษย์ให้เพิ่มมากขึ้นด้วยระยะเวลาที่สั้นลง การใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการทางการศึกษาก็มีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ศศิประภา ชัยประสิทธิ์, 2553, หน้า 60)

จากแนวคิดข้างต้นได้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาไว้ในนโยบายข้อที่ 4 สังคมและคุณภาพชีวิต ซึ่งมีเนื้อความให้เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้

ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งยกระดับคุณภาพและการกระจายโอกาสทางการศึกษา จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนทัศน์การเรียนรู้ให้เป็นแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียน โดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา ขยายระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้กว้างขวาง ปรับปรุงห้องเรียนนาร่องให้ได้มาตรฐาน ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งเร่งดำเนินการให้ “กองทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” สามารถดำเนินการตามภารกิจได้ (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร, 23 สิงหาคม 2554, หน้า 26 - 28)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ในหมวด 9 เทคโนโลยีทางการศึกษา มาตราที่ 64 โดยมีเนื้อความว่ารัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมาตรา 65 ที่กล่าว ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

จากความสำคัญข้างต้นจะเห็นได้ว่าการศึกษามีบทบาทอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศประกอบกับในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์ มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ ทุกด้านอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ และตอบรับการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพนั้น ผู้นำ จึงควรมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานให้ได้นวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

บนฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้นำ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการสร้าง พัฒนา และเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา นั่นเอง ดังนั้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การเสนอรูปแบบการจัดฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมดียิ่งขึ้นไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่างจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่างจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร บทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์สรุปเป็นภาพรวมเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัยและได้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยรวบรวมแนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน เพื่อให้ได้ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร โดยมีการดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้คำถามปลายเปิดซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้พิจารณาความถูกต้องของข้อคำถาม ที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1.2 กำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน

1.3 เตรียมการสัมภาษณ์ ติดต่อขออนุญาตโดยตรงจากผู้เชี่ยวชาญ แจ้งวัตถุประสงค์ให้ทราบ พร้อมวัน เวลา สถานที่ที่จะสัมภาษณ์ ทำหนังสืออย่างเป็นทางการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ถึงผู้เชี่ยวชาญโดยตรง และส่งแนวคำถามในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า

1.4 ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้การสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview)

1.5 นำสาระที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดระเบียบ จัดหมวดหมู่องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

1.6 วิเคราะห์รายละเอียดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางออกแบบสร้างเครื่องมือฉบับร่าง

2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง

2.1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องของสำนวนภาษา ในการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญนี้ ผู้วิจัยใช้ดัชนี IOC

2.2 ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคเหนือตอนล่าง เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามตามไปยังโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์

3. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

4. ดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้กลับคืนมา โดยติดต่อไปทางโรงเรียนแต่ละโรงเรียนทางเบอร์โทรศัพท์ แล้วจึงสรุปจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความแปรปรวนและความถี่ การวิเคราะห์ส่วนนี้ใช้โปรแกรม SPSS for Windows

3. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) 4. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Second Order Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงและความสอดคล้องของโมเดลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.30

ผลการวิจัย

1. ผลศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่างจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 องค์ประกอบ 40 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) องค์ประกอบบุคลิกภาพภายใน (internal personality) ประกอบด้วย 9 ตัวแปรสังเกตได้ 2) องค์ประกอบบุคลิกภาพภายนอก (external personality) ประกอบด้วย 4 ตัวแปรสังเกตได้ 3) องค์ประกอบ

ปฏิบัติงาน (operation) ประกอบด้วย 15 ตัวแปรสังเกตได้ และ 4) องค์ประกอบมิตรสัมพันธ์ (relationship) ประกอบด้วย 12 ตัวแปรสังเกตได้

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบบุคลิกภาพภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$) รองลงมา คือ องค์ประกอบมิตรสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$) เมื่อพิจารณา ค่าความเบ้ขององค์ประกอบ พบว่ามี ค่าความเบ้ของทุกองค์ประกอบมีค่าเป็นลบ แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นสูงกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิต หรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพิจารณา ค่าความโด่งขององค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบที่มีค่าความโด่งเป็นลบ คือ องค์ประกอบบุคลิกภาพภายในและบุคลิกภาพภายนอก แสดงว่ารูปร่างการแจกแจงขององค์ประกอบมีลักษณะเป็นโค้งต่ำกว่าปกติ ส่วนค่าความโด่งขององค์ประกอบ การปฏิบัติงานและองค์ประกอบมิตรสัมพันธ์มีค่าความโด่งเป็นบวก แสดงว่ารูปร่างการแจกแจงขององค์ประกอบมีลักษณะเป็นโค้งสูงกว่าปกติ

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

2.2.1 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันของตัวแปรในของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันของตัวแปร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่า Bartlett's Test of Sphericity ซึ่งเป็นการทดสอบค่าไคสแควร์ของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 24543.812 Significance = .000 แสดงว่า เมตริกซ์

สหสัมพันธ์ของตัวแปรแตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Metric) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีไกเซอร์-เมเยอร์-โอลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy) เป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง ควรมีค่ามากกว่า 0.5 จากผลการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ .819 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมในการนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 องค์ประกอบ 40 ตัวแปร ผลจากการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล พบว่า ค่าสถิติไคสแควร์ (X^2) เท่ากับ 256.403 ที่องศาอิสระเท่ากับ 230 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .970 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.894 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ .0166 แสดงว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) พบว่ามีค่าเป็นบวกทั้งหมดมีขนาดตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.53 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 บุคลิกภาพภายใน ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.37 รองลงมา คือ คิดบูรณาการ (Integrative Thinking) และรอบคอบ ไม่ประมาท (Careful) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.36 ส่วนตัวแปรที่มีน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) น้อยที่สุด คือ มีแรงบันดาลใจ (Inspiration) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบเท่ากับ 0.30

องค์ประกอบที่ 2 บุคลิกภาพภายนอก ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มากที่สุด คือ มิมมนุษย์สัมพันธ์ (Human Relations) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.42

รองลงมา คือ เอาใจใส่ (Intention and Attention) คำนี้น้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.41 ส่วนตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด คือ คล่องแคล่ว ว่องไว (Active) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.33

องค์ประกอบที่ 3 การปฏิบัติงาน ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือความสามารถในการเรียนรู้ (Capability to Learn) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.48 รองลงมา คือ การแปลงความคิดสู่การปฏิบัติ (Adoption) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.46 ส่วนตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด คือ การยอมรับความล้มเหลวหรือผิดพลาด (Accept about mistake) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.30

องค์ประกอบที่ 4 มิตรสัมพันธ์ ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การแบ่งปันภาวะผู้นำ (Super leadership) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.53 รองลงมา ดูแล ติดตาม แนะนำ (Coaching) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.52 ส่วนตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด คือ มีจิตใจเปิดกว้าง (Open minded) มีค่าน้ำหนักมาตรฐานองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับ 0.35

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือตอนล่างจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบบุคลิกภาพภายใน องค์ประกอบบุคลิกภาพภายนอก องค์ประกอบการทำงาน และ องค์ประกอบมิตรสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 40 ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะดำเนินการ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญจึงเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ จึงทำให้ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน มีความสอดคล้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งจากผลการวิจัยทำให้ทำให้ได้ข้อสรุปว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบบุคลิกภาพภายใน องค์ประกอบบุคลิกภาพภายนอก องค์ประกอบการทำงาน และ องค์ประกอบมิตรสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 40 ตัวแปรสังเกตได้

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า มี 2 องค์ประกอบที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ องค์ประกอบบุคลิกภาพภายนอก และ องค์ประกอบมิตรสัมพันธ์ และมี 2 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก คือ คือ องค์ประกอบบุคลิกภาพภายใน และ องค์ประกอบการทำงาน ที่เป็นดังนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานมากพอสมควร ซึ่งประสบการณ์ในการทำงานที่มากจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีประสบการณ์การทำงานกับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ ได้ร่วมงานกับบุคลากร บุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย เป็นผลให้เกิดประสบการณ์ในการทำงานสามารถที่จะปรับปรุงตนเอง และการทำงานของตนเองรวมถึงหน่วยงานของตนเองให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ มณฑา วิญญูโสภิต (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา กล่าวโดยภาพรวมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุกรีย์ อุดคนดี (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในทศวรรษที่ 21 ของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุกฤษฎี อุดคนดี (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในทศวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในทศวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบบุคลิกภาพภายใน ประกอบด้วย มี 9 ตัวแปรสังเกตได้ องค์ประกอบบุคลิกภาพภายนอก มี 4 ตัวแปรสังเกตได้ องค์ประกอบ การปฏิบัติงาน มี 15 ตัวแปรสังเกตได้ องค์ประกอบมิตรสัมพันธ์ มี 12 ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษดา ผ่องพิทยา (2547, หน้า 170) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของคุณลักษณะของภาวะผู้นำที่พึงประสงค์พฤติกรรมภาวะผู้นำที่พึงประสงค์และ ปัจจัยชีวสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 6 องค์ประกอบ องค์ประกอบบุคลิกภาพของผู้นำ องค์ประกอบความ รับผิดชอบต่องาน ด้านวิสัยทัศน์ในการทำงาน ด้านวุฒิ ภาวะทางอารมณ์ของผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้นำ ด้าน การมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ สอดคล้องกับเดฟ (Dave, 2007, p.1) และอันย่า โรสโคเรีย (Tanya Roscorla, 2010) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องประกอบด้วย คุณลักษณะ คือ มีการกระทำอย่างรวดเร็วและมุ่งมั่น ฝ่าฝืนการเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า ผู้นำด้าน นวัตกรรมมองเห็นภาพลักษณ์ในอนาคตขององค์การ ผู้นำ แนวหน้าจะต้องทำให้บุคลากรมีความกระตือรือร้น และ ต้องเป็นผู้ที่ต่อสู้กับอุปสรรค สอดคล้องกับกาจนี เรืองมนตรี (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะ ผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารและการจัด การศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา ผล การศึกษาพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน บุคลิกภาพส่วนตัวผู้บริหาร ด้านพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน และด้านปัจจัยสนับสนุน ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวนำไปสู่ ประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ อรอนงค์ โรจน์วัฒนบุลย์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการ พัฒนาตัวแบบผู้นำเชิงนวัตกรรม ผลจากการวิเคราะห์ เปรียบเทียบกรณีศึกษาทั้งหมด ผู้วิจัยนำเสนอตัวแบบ องค์ประกอบคุณลักษณะของผู้นำเชิงนวัตกรรม และ แนวทางการพัฒนาผู้นำเชิงนวัตกรรม อันประกอบด้วย บริบทภายนอกและภายในองค์การที่มีผลต่อผู้นำเชิง นวัตกรรม และองค์ประกอบคุณลักษณะของผู้นำเชิง นวัตกรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ 1) ด้าน บุคลิกภาพ 2) ด้านสมรรถนะ 3) ด้านบทบาทหน้าที่ 4) ด้านลักษณะทางสังคม เป็นองค์ประกอบคุณลักษณะหลัก ของผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า เมื่อ เรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้โดยไม่ แยกตามองค์ประกอบ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบอยู่ในระดับสูง เรียงลำดับ 10 ลำดับแรก ได้แก่ การแบ่งปันภาวะผู้นำ (Super leadership) ดูแล ติดตาม แนะนำ (Coaching) การให้รางวัลความสำเร็จ (Rewarding) การเข้าใจถึงลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Understanding your customers) ความสามารถในการ เรียนรู้ (Capability to Learn) การแปลงความคิดสู่การ ปฏิบัติ (Adoption) การสร้างบรรยากาศสังคมแห่งการ เรียนรู้ (Creating Learning Organization) ความเข้าใจ ลักษณะของบุคคล (Understanding individuality) การ แก้ปัญหา (Problem solving) ूरายละเอียด (Precision and Detail) เปิดอิสระทางความคิด (Free thought) และ การพัฒนาบุคลากร (Human development) ซึ่งมีค่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกต 0.44 - 0.53 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานเล็งเห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ดังกล่าวข้างต้นเป็นตัว แปรสำคัญที่จะส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อแยกตามองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 บุคลิกภาพภายใน (Internal Personality) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ที่เป็นเช่นนี้ อาจ เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็น ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการคิดได้อย่างหลากหลายรูปแบบ

หลากหลายแง่มุม ไม่ยึดติดกับกรอบงานหรือวิธีการ กระบวนการรูปแบบเดิม มีความตื่นตัวกับข้อมูลหรือสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา สำรวจหาข้อมูล ความรู้ที่สร้างสรรค์ หยิบใช้ข้อมูลสารสนเทศใหม่ ๆ ประกอบการพัฒนาความคิด การตัดสินใจ สามารถประยุกต์ใช้แนวคิดวิธีการสิ่งเก่า ๆ มาพัฒนาต่อยอด ซึ่งถ้าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะส่งผลทำให้การบริหารและการพัฒนาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด องค์ประกอบที่ 2 บุคลิกภาพภายนอก (external personality) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ มินุษย์สัมพันธ์ (Human Relations) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมงานกับสังคมหรือหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะปฏิบัติหรือดำเนินการเพียงผู้เดียวแล้วจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นการที่ต้องร่วมงานกับสังคมหรือหน่วยงานต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ มีการสร้างสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น มีกิริยามารยาทที่ดี พูดคุยอย่างแย้มแจ่มใส มีเมตตาริฉัตรที่ดีต่อผู้อื่น ผู้อื่นมองเห็นและสัมผัสได้ถึงความจริงใจ เกิดความไว้วางใจ เกิดการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข จึงจะทำให้การบริหารงานหรือการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด องค์ประกอบที่ 3 การปฏิบัติงาน (operation) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือความสามารถในการเรียนรู้ (Capability to Learn) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ต้องมีความสามารถในการเรียนรู้สามารถในการเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประสบการณ์ นำมาสู่การสร้างองค์ความรู้ให้แก่ตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ในการทำงาน การสร้างนวัตกรรม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและสามารถตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น องค์ประกอบที่ 4 มิตรสัมพันธ์ (relationship) ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การแบ่งปันภาวะผู้นำ (Super leadership) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นว่า การแบ่งปันภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นความสามารถ ความโดดเด่นของบุคคลที่จะ

สามารถเป็นผู้นำ สร้างผู้นำในด้านที่เหมาะสมแก่ตัวบุคคล แบ่งอำนาจการตัดสินใจการทำงาน เกิดผู้นำทีม เกิดความยอมรับ การประสานร่วมมือ ในการทำงานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรมหรือการทำงาน ซึ่งถ้าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการแบ่งปันภาวะผู้นำ จะส่งผลให้การทำงานการบริหารเป็นไปอย่างมีระบบ ทำให้เกิดความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 40 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) องค์ประกอบบุคลิกภาพภายใน (internal personality) 2) องค์ประกอบบุคลิกภาพภายนอก (external personality) 3) องค์ประกอบปฏิบัติการ (operation) และ 4) องค์ประกอบมิตรสัมพันธ์ (relationship) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนั้น จะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตลอดผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญหรือกำหนดนโยบายในการพัฒนาตนเองหรือพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับสูงขึ้นไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า เมื่อเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้โดยไม่แยกตามองค์ประกอบ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง เรียงลำดับ 10 ลำดับแรก ได้แก่ การแบ่งปันภาวะผู้นำ (Super leadership) ดูแลติดตาม แนะนำ (Coaching) การให้รางวัลความสำเร็จ (Rewarding) การเข้าใจถึงลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Understanding your customers) ความสามารถในการเรียนรู้ (Capability to Learn) การแปลงความคิดสู่การปฏิบัติ (Adoption) การสร้างบรรยากาศสังคมแห่งการเรียนรู้ (Creating Learning Organization) ความเข้าใจลักษณะของบุคคล (Understanding individuality) การแก้ปัญหา (Problem solving) ละเอียดละออ (Precision and Detail) เปิดอิสระทางความคิด (Free thought) และการพัฒนามนุษย์ (Human development) ซึ่งมีค่า

น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกต 0.44 - 0.53 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ดังกล่าวมาข้างต้นเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อแยกตามองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่ 1 บุคลิกภาพภายใน ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) องค์ประกอบที่ 2 บุคลิกภาพภายนอก ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ มิมนุชย์สัมพันธ์ (Human Relations) องค์ประกอบที่ 3 การปฏิบัติงาน ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ความสามารถในการเรียนรู้ (Capability to Learn) และองค์ประกอบที่ 4 มิตรสัมพันธ์ ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การแบ่งปันภาวะผู้นำ (Super leadership) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาตนเองและเห็นความสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ข้างต้น

1.3 นำแบบสอบถามการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ในโอกาสต่อไปเพื่อให้ทราบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับใด เมื่อทราบผลจึงหาแนวทางในการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้อยู่ในระดับสูงต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคเหนือตอนล่าง จึงยังไม่ครอบคลุมไปยังกลุ่มประชากรของหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่ง มีบริบทที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ และถูกต้องชัดเจนควรมีการวิจัยกับกลุ่มประชากรในสถานที่อื่น ๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีขอบเขตที่กว้างขึ้น

2.2 การวิจัยในครั้งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น จึง ควรมีการศึกษาโดยใช้กลุ่มประชากรในลักษณะอื่น เช่น จากครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อสังเกตที่หลากหลายแนวทาง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545. กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.

กาญจน์ เรืองมนตรี. (2547). องค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา: กรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, พิษณุโลก.

กฤษฎา ผ่องพิทยา. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของคุณลักษณะของภาวะผู้นำที่พึงประสงค์พฤติกรรมภาวะผู้นำที่พึงประสงค์และปัจจัยชีวิตสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, พิษณุโลก.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). ราชกิจจานุเบกษา. 116(74ก) มณฑล วิทยุโสภิต. (2547). การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหาร. วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร. (23 สิงหาคม 2554). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร. รัฐสภา: กรุงเทพมหานคร.

รุ่ง แก้วแดง. (ม.ป.ป.). นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน. สืบค้นวันที่ 10 มกราคม 2555, จาก www.202.44.14.13/krugong/TeachWeb/seminaracrobat/article12.pdf

ศศิประภา ชัยประสิทธิ์. (2553). “องค์กรแห่งนวัตกรรม” ทางเลือกของผู้ประกอบการยุคใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สุกรีย์ อุดคนดี. (2555). ศึกษาภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในทศวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ พิษณุโลก.

อรอนงค์ ไรจน์วัฒนบูลย์. (2553). การพัฒนาตัวแบบผู้บริหารเชิงนวัตกรรม. วิทยานิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์, กรุงเทพฯ.

Tanya Roscorla. (October 25, 2010). The 7 Steps to Innovative Leadership. (online). 25th January, 2555, Available from <http://www.convergemag.com/policy/The-7-Elements-of-Innovative-.html>

Dave. (February 1, 2007). Characteristics of Innovative Leaders. (online). 25th January, 2555, Available from <http://innovativeleadership.blogspot.com/2007/02/innovative-leadership-progress-at-warp.html>